

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.

Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Nyílt térben egy
sor 10 kr.

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet,
közgazdaszat, irodalom s humor köréből.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.

Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.

Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könykeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

15-ik szám.

április 13-án 1871.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

II-ik évfolyam.

Beadvány a nagyméltóságu magy. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz.

(Dr. Entz Ferencz a következő, s különösen
hegyaljai borainkat érdeklő beadványt nyújtott
be a czimzett miniszteriumhoz).

Kiindulván azon régi meggyőződés-
ből, hogy a magyar borok, nevezetesen a to-
kaji aszaborok ismételt erjedési hajlamán erőt
venni csak úgy lehet, ha sikerülni fog a tudo-
mány biztos utmutatása alapján határt szabni
azon élesztő anyagoknak, melyek bennük az
utóerjedési törekvést örökké fentartják: arra
szólítottam fel bortermelőinket már 1869-ben,
hogy küldjenek be az orsz. magyar asz.
Egyesület budai borászati laboratoriumába né-
hány palaczkra való bort a végett, hogy azokat
az e célra szükséges kísérleteknek alávethes-
sem, s később termelőiket kísérleteim eredmé-
nyeiről értesithessem.

Daczára annak, hogy ingyen ajánlkoztam
e jóakaró vállalatra mely költség és időveszte-
getéssel jár, még is azt kelle tapasztalnom:
hogy a magyar bortermelő közönség azon va-
lami mohón nem kapott; nyilván azért: mivel
annak nagyobb része sem az önzéstelen jóaka-
rat ígéreteihez, sem a tudomány ilyenmü kísér-
leteihez valami különös reményeket kötni nem
szokott.

De azért voltak még is legalább néhá-
nyan, s köztük Gógh Antal ur, Bretzenheim
herczegnő hegyaljai jószágainak igazgatója, ki
egy-két palaczkra való szomorodni bort a ki-
sérletekre rászánt, s azokat nekem beküldte.

Mellőzve a többi borokkal, mint p. o. a
somlyói, badacsonyi és még másokkal véghez-
vitt kísérletek kielégítő eredményeit, — mivel
azok már mások által is sikeresen véghezvitet-
tek, — itt egyedül csak azon eredménynek ki-
emelésére és bemutatására szoritkozom, melye-
ket a tokaji borokkal elértem, mint olyanokkal,
melyek a tokaji aszabor export-képességét is
biztos kilátásba helyezik.

S mivel ezen kísérletek várakozásomnak
tökéletesen megfeleltek, s mivel a tokaji aszu-
borok miképi biztos kezelésének kérdése épen
napirenden forog, van szerencsém 4 palaczk
szomorodni bort a következő jegyzetek és kér-
dések kapcsában a nagyméltóságu ministerium
figyelme s megbírálása alá bocsátani: az 1-ső
számmal ellátott palaczk 1866. szomorodni:
keresztül ment a kísérleteken, s meg van fosztva
minden nyálkás anyagoktól; 2-ik az 1-ső szá-
mnak párja: meg van hagyva eredeti minőség-
ben, melvben azt nekem beküldték: 3-ik pa-
laczk 1868-ik táljai szomorodni; szinte kereszt-
ül ment a kísérleteken, s hasonló mindenben
az első szám alattihoz; 4-ik palaczk a 3-ik szá-
munak párja, meg van szinte hagyva eredeti mi-
nőségben.

A borok hozzám be voltak küldve 1869.
novemb. közepe táján, s azonnal alá lőnek
vetve a kísérleteknek.

Ezen időtől fogva egész 1871. január
26-ig soha sem voltak bedugaszolva, hanem
csak praeparált papirossal bekötve, hogy por
vagy más idegen anyag beléjük ne juthasson.

Mióta Budán vannak nem voltak pinczé-
ben, hanem egy délnek fekvő fűtetlen szobában,
mel ben télen át a víz mellettük többször meg-

mintafőtanoda, gőzmalom és számos egyházzal, mi-lyenek: a kath és reformatus templomok, a takarékpenztár, a zsidó zsinagóga, az ipar s terménybank s. a. t. A főpiacz az 1865-ki nagy tűzvész idejétől tetemesen szépült, és az előbb legigényte-lyesebb házzá lenni. A szépitési bizottmány — egy a szabadkőmives társulat mintájára szervezett myte-riosus testület — figyelmére méltathatná azon ta-pasztalásindokolta tervet, szépitési czélből a várost egyszerre minderűtt fölguytani, hogy mint Phönix keljen ki hamvaiból. Egyszersmind a tulajdonosok kisajátításának legegyszerűbb módja volna s így a kincstár érdekeinek is legjobban felelne meg. E re-cept szerint ujitotta meg az ókorban Nero Róma vá-rosát. Remelem, hogy a közhasznu czél tekintet-éből a megyei főügyész ur nem fogja a büntető tör-vénykönyv tűziszonyban szenvedő czikkéelyeit fe-jemre zuditani.

(Folyt. köv.)

—ei —ő.

Egy szakember szavai.

II.

Még szomorubbak e tekintetben a viszonyok Magyarország északkeleti részén; ott a zempléni, ungi, beregi és máramarosi Kárpát átjárásoktól kezdve egész Komáromig semmi erődített hely sincs!!

Az északi átjárások mögött tervezve van ugyan valami, de az is oly helyen, mely a sok eshetőségek csak egyikének felel meg.

Míg Oroszország nagy negyedkörben, Varsótól egész a Fekete-tengerig, — nagy hadászati alappou- tokat alkot, addig mi semmit sem teszünk bizva — mire is, — talán szerencsecsillagunkra? vagy a „Kár- pátok alkotta nagyszerű természetes sánczra“?

Ilyen badarságokat nem hihetünk. Az isten is csak azt segíti, ki maga is segít magán, és magas hegylánczolatok még soha sem tartottak fel invásiókat, legfeljebb némileg nehezítették azokat, de ezt is csak akkor, ha az azokon leereszkedő völgyek összeérési pontjai akként voltak megerősítve, hogy a védsereg öszpontosított erővel rohanhatott a támadó egyik oszlopára a nélkül, — hogy kellett tartania, miszerint légbelökés esetében az ellenség többi had- oszlopa, addig visszavonulási vonalát megszállhassa.

Vagy talán e tekintetben szavam nem eléggé sutoritás? Jó — haljunk átalánosan elismert tekin- télyt, pl. Rüstowot. Rüstow a hegylánczolatok véd- sajátságait eképp jellemzi: „Hegylánczolatok által kép- zett határoknál minden relativ ellenálló képessége, az az localis védképessége igen nagy, de annál kisebb az absolut ellen álló képesség“ és más helyen „Ha valamely sereg az ellenség hegylánczolatán való átmenetelét akarja gátolni, akkor tekintetbe veendő, hogy minden egyes védállás ugyan igen erős, mert

az ellenség fölött uralkodik, de el nem felejtendő, hogy minden védállás meg is kerülhető, miáltal a hegységben elfoglalt védállások összes rendszere át- töretik.

Tudják ezt Bécsben „a szürke házban“ is, de ugylátszik, ott ez egyszer megint azt hiszik, hogy ők fogják a hadjárat folyamát elhatározni.

Krakkóra támaszkodva, a főerővel Varsó és Brfese-itewsky felé törni és addig Magyar- és Er- délyországban védő állapotban maradni — ime hadi tervük, a mint az, összes eddigi működésökből oly világosan tűnik ki, hogy az oroszok egész biztossá- gal meghatározhatják a pontokat, hol a betörök el- len majd az első harcztot fogják vinni.

Szép terv, de az a kérdés, végrehajtható lesz-e? Nem bocsátkozhatom most hosszu hadászati ér- tekezésbe, nem mutathatom ki mind azokat a módo- kat, melyeknek alkalmazásával az orosz fővezérlet mégis Magyarországból igen fontos hadszínhelyet ké- pezhet, csak arra az egyre utalok, hogy az osztrák vezérkar tervében főleg a lengyelek insurgálásának kell nagy szerepet játszania; már pedig e tényező alkalmazása közvetve a porosz állam érdekeit is érinti; biztos e tehát a cs. és k. vezérkar, hogy ez egy körülmény is már nem lesz-e elegendő arra, hogy működései tervének végrehajtása meggáoltassék.

És azután?

Szép dolog az továbbá az ellenség működési vonalainak hosszúságára bizni eleinte az ellenség gyengítését, de Erdély és fél Magyarország ellen- ség által elpusztításának árán talán mégis nagyon drágán vásárolnók meg azt az előnyt, hogy a gyen- gitett orosz sereggel a Duna völgyben viassuk a döntő csatát!

Olcsoőbb mód ennél: Erdély két hadászati szá- kában, és a Kárpátok Tisza-felé eső lejtjének köz- ponti táján egy-egy nagy hadászati alap- és sark- pontot építeni. Eleget járultunk a monarchia tul- fele rendszeres erődítéseinek költségeihez, járuljon az most a miénkhez is.

Ez is akkor történt.

Történeti beszély.

(Folytatás).

Hogy Andor elment annak már egy hónapja Novembert irtak.

A n. enyedi utcákon ismét láthatók voltak ama zavart, félénk arcok. Megint elterjedt a hír hogy fellázadtak az oláhok.

Ábris bácsi megint elkezdte a maga „haj- báját“ Zalakinénál.

— Csak legalább a m a z itthon volna, sóhaj- az öreg asszony.

— No hiszen itt vagyok én, mondá Áb- bácsi.

Nem csinált az egész városban egyebet senki, mint a bekövetkező eseményeket elemezte. — Mindenki tudott egymásnak néhány bátorító szót mondani, de olyan képet csinált hozzá, mintha maga se hinné; — biztos lehetett különben hogy a másik sem hitte el, azért hogy olyan jól esett hallania.

— Tordánál vannak a magyarok. (Pedig ott egy maroknyi nemzetörtség volt csak.)

— Aztán az oláhok sem igen sokan vannak. (Pedig 50,000-en voltak.)

— Meg minek jönének ők N. Enyedre. (Pedig épen oda igyekeztek.)

— Biztosan alhatunk, megígérte a német, hogy védeni fog bennünket. (És csakugyan megígérte.)

De azért mihelyt haza ért akármelyikök, fogta a mi becsesebbje volt, s eldugta úgy hogy maga sem lelte volna meg. Este meg jól bereteszelték kaput, ajtót, behuzták a vastáblákat, s aztán — — le nem feküdt volna egy lélek sem... Ott virrasztottak reggelig, figyelve a legkisebb zörejre is. Ha a szél végigügetett az utcákon s bezörgetett a kapukon, felrezzent mind, csitttet sziszegett az apa, s szivdobogva huzta magát az asztal alá a gyermek.

Már a hatodik éjt tölték úgy, kezdtek a lakók szabadabban lélekezni. Gyönyörű csillagos este levén, sokáig kintjárnáltak az utcán, és az egynehány nemzetör füttyörészve járkált az örhelyen. Nem jön már az oláh. Bizonyosan a német tiltotta meg neki.

Aztán elment kiki haza.

Éjfélhez közel volt az idő.

Ábris bácsi épen azt beszélte el, mint vágta ő ki egyszer magát két baka közül diák-korában; persze csak azért hozta elő, hogy az öreg asszony és leánya annál jobban bízzék benne.

— — Beszédét egy jaj-kiáltás szakasztá meg. Katinka ijedve ugrott fel.

— Mi volt az? Valami jajgatást hallottam.

De aztán ismét csendesség lett. Ábris bácsi ráfogta hogy álmodta a leány; küldte is aludni, úgy sem lehet már most semmitől tartani.

— — — Aztán jött egy második jaj-szó, ... egy harmadik ... negyedik ... aztán száz egyszerre..

— Segítség!... segítség!... az oláhok!...

Már ezeket hallotta a két öreg is.

Zalakiné halálsápadt lett; nem birt ülőhelyéből fölkelni. Katinka már fehérebb nem lehetett mint a minő rendesen volt, de az a vakító fehérség most a borzalom mezévé lett egyszerre. ... Csak Ábris bácsi nem félt, — azaz mutatta hogy nem félt. — Odatámasztotta pipáját — miután egy teleszájjal szippantott belőle — a szék hátuljához s felállva csak annyit mondott hogy:

— No már baj van, de azért ti ne féljetek,

Igazán, jó, becsületes ember volt az az Ábris bácsi de akár ide, akár oda: nagyon együgyű volt biz az a biztatás, mintha is azt mondta volna: Vágják a nyakad, de azért füttyölj, és nem is sokat ért az ő bátorításával.

A két nő egymásba fogódzva, s mint a nyárfalével reszketve ment egy oldalszobába

— Segítség!... segítség!... az oláhok!...

A lárma folyton növekedett. A harangok vésszre kongottak. Pokoli zürzavar keletkezett; mert nem lehet pokolibb valami, mint a kétségbeesettek könnyörgő jajgatásai s a haldoklók fájdalmas hörgései közé vegyült vadállati ordítás, mit a várost előzőnlő oláhok hallattak.

— — — Ott szaladgáltak az ablak alatt le s fel, és olyankor mindig szorongva várták, hogy no most betörnek.

Ábris bácsi épen azt nézegette, hogy nem zöldült-e meg a gyutacs puskáján, mikor a kapun egy roppant csapást s erre recsegést hallott.

Az oldalszobában fohászokodó hangok hallatszottak.

Ábris bácsi nem éri rá őket csitítani, már az ajtó előtt voltak, mely a következő perczen engedve egy hatalmas rugásnak, a padozatra hullott s hat marczona alak ott állt az előszobában, mindenikök kezében egy-egy kasza.

Ábris bácsi nem veszté el lélekjelenlétét, s fülehez tévé dupla puskáját, nézte hogy melyik jön hát majd a végire. Kikiáltott nekik, hogy ha kedves az életök, meg nem moccanjanak, mert halál fia; takarodjanak el; ott van a pinczében három zsák krumpi meg egy zsák tengeri, azt elvihetik, de a többit ne merészelje senki bántani!

Az oláhok gunyhahotája felelt szavaira.

— Majd csak téged eszünk meg.

Azért még se mert egyik sem előre menni, hanem egyik azáltal akarta megijeszteni Ábris bácsit, hogy egy kezében lévő könyvvel, melyet a könyvtár szétdulása alkalmával magánál felejtett, fejen akarta sujtani. — Nem sikerült. Ábris bácsi olyan élczes megjegyzést tett rá, hogy az oláhok is megnevették.

Aztán megint megkérdezte őket, hogy mit akarnak hát.

Hogy ők azt úgy hamar el nem mondhatják; hogy legelőször is szeretnék a fejét hónuk alá kapni.

— Meghal, ki a küszöböt átlépi, kiáltá most egy nyers hang az oláhok megett, mire ezek meglepetve fordultak hátra.

— Prodan! mondák aztán némi tisztelet kifejezésével, s félre álltak.

Prodan bekiáltott Ábris bácsinak:

— Tedd le azt a menykő puskát domnule, ne félj én nem bántalak.

— Küldd el előbb amazokat, felelt Ábris bácsi.

— Menjetek a szomszédba, jó emberek, mondá Prodan a többihez fordulva, bizzatok ezt a házat reám. No lóduljatok.

Ábris bácsi, miután Prodan az előszobában letette puskáját, szintén magához állítá a magáét, s a mint az oláh még övében levő pisztolyait is kisüté az ő gyanakvó tekintetét látva, letámasztá pipájához.

— No most jó estvét domnule! Hidd elő az asszonyokat is, hadd üdvözöljem őket; — no tudom

Nem csinált az egész városban egyebet senki, mint a bekövetkező eseményeket elemezte. — Mindenki tudott egymásnak néhány bátorító szót mondani, de olyan képet csinált hozzá, miatha maga se hinné; — biztos lehetett különben hogy a másik sem hitte el, azért hogy olyan jól esett hallania.

— Tordánál vannak a magyarok. (Pedig ott egy maroknyi nemzetőrség volt csak.)

— Aztán az oláhok sem igen sokan vannak. (Pedig 50,000-en voltak)

— Meg minek jönének ők N. Enyedre. (Pedig éppen oda igyekeztek.)

— Biztosan alhatunk, megígérte a német, hogy védeni fog bennünket. (És csakugyan megígérte.)

De azért mihelyt haza ért akármelyikök, fogta a mi becsesebbje volt, s eldugta úgy hogy maga sem lelte volna meg. Este meg jól bereteszelték kaput, ajtót, behuzták a vastáblákat, s aztán — — le nem feküdt volna egy lélek sem. . . Ott virrasztottak reggelig, figyelve a legkisebb zöreijre is. Ha a szél végigügetett az utcákon s bezörgetett a kapukon, felrezzent mind, csittet sziszegett az apa, s szivdobogva huzta magát az asztal alá a gyermek.

Már a hatodik éjt tölték úgy, kezdtek a lakók szabadabban lélekezni. Gyönyörű csillagos este levén, sokáig kintjárnak az utcán, és az egynehány nemzetőr füttyörészve járkált az őrhelyen. Nem jön már az oláh. Bizonyosan a német tiltotta meg neki.

Aztán elment kiki haza.

Ejfélhez közel volt az idő.

Ábris bácsi éppen azt beszélte el, mint vágta ő ki egyszer magát két baka közül diák-korában; persze csak azért hozta elő, hogy az öreg asszony és leánya annál jobban bízzék benne.

— — Beszédét egy jaj-kiáltás szakasztá meg.

Katinka ijedve ugrott fel.

— Mi volt az? Valami jajgatást hallottam.

De aztán ismét csendesség lett. Ábris bácsi ráfogta hogy álmodta a leány; küldte is aludni, úgy sem lehet már most semmitől tartani.

— — — Aztán jött egy második jaj-szó, . . . egy harmadik . . . negyedik . . . aztán száz egyszerre. . .

— Segítség! . . . segítség! . . . az oláhok! . . .

Már ezeket hallotta a két öreg is.

Zalakiné halálsápadt lett; nem birt ülőhelyéből fölkelni. Katinka már fehérebb nem lehetett mint a minő rendesen volt, de az a vakító fehérség most a borzalom mezévé lett egyszerre. . . Csak Ábris bácsi nem félt, — azaz mutatta hogy nem fél. — Odatámasztotta pipáját — miután egy teleszájjal szippantott belőle — a szék hátuljához s felállva csak annyit mondott hogy:

— No már baj van, de azért ti ne féljetek.

Igazán, jó, becsületes ember volt az az Ábris bácsi de akár ide, akár oda: nagyon együgyű volt biz az a biztatás, mintha is azt mondta volna: Vágják a nyakad, de azért füttyölj, és nem is sokat ért az ő bátorításával.

A két nő egymásba fogódzva, s mint a nyárfalevél reszketve ment egy oldalszobába.

— Segítség! . . . segítség! . . . az oláhok! . . .

A láрма folyton növekedett. A harangok vészre kongottak. Pokoli zürzavar keletkezett; mert nem lehet pokolibb valami, mint a kétségbeesettek könnyörgő jajgatásai s a haldoklók fájdalmas hörgései közé vegyült vadállati ordítás, mit a várost előzőnlő oláhok hallattak.

— — — Ott szaladgáltak az ablak alatt le s fel, és olyankor mindig szorongva várták, hogy no most betörnek.

Ábris bácsi éppen azt nézegette, hogy nem zöldült-e meg a gyutas puskáján, mikor a kapun egy roppant csapást s erre recsegést hallott.

Az oldalszobában fohászokodó hangok hallatszottak.

Ábris bácsi nem éri rá őket csitítani, már az ajtó előtt voltak, mely a következő perczen engedve egy hatalmas rugásnak, a padozatra hullott s hat marcsona alak ott állt az előszobában, mindenikök kezében egy-egy kasza.

Ábris bácsi nem veszté el lélekjelenlétét, s füléhez tévé dupla puskáját, nézte hogy melyik jön hát majd a végire. Kikiáltott nekik, hogy ha kedves az életök, meg nemocczanjanak, mert halál fia; takarodjanak el; ott van a pinczében három zsák krumpli meg egy zsák tengeri, azt elvihetik, de a többit ne merészelje senki bántani!

Az oláhok gunyhahotája felelt szavaira.

— Majd csak téged eszünk meg.

Azért még se mert egyik sem előre menni, hanem egyik azáltal akarta megijeszteni Ábris bácsit, hogy egy kezében lévő könyvvel, melyet a könyvtár szétdulása alkalmával magánál felejtett, fejen akarta sujtani. — Nem sikerült. Ábris bácsi olyan élces megjegyzést tett rá, hogy az oláhok is megnevették.

Aztán megint megkérdezte őket, hogy mit akarnak hát.

Hogy ők azt úgy hamar el nem mondhatják; hogy legelőször is szeretnék a fejét hónuk alá kapni.

— Meghal, ki a küszöböt átlépi, kiáltá most egy nyers hang az oláhok megett, mire ezek meglepetve fordultak hátra.

— Prodan! mondák aztán némi tisztelet kifejezésével, s félre álltak.

Prodan bekiáltott Ábris bácsinak:

— Tedd le azt a menykő puskát domnule, ne félj én nem bántalak.

— Küldd el előbb amazokat, felelt Ábris bácsi.

— Menjetek a szomszédba, jó emberek, mondá Prodan a többihez fordulva, bizátok ezt a házat reám. No lóduljatok.

Ábris bácsi, miután Prodan az előszobában letette puskáját, szintén magához állítá a magaét, s a mint az oláh még övében levő pisztolyait is kisüté az ő gyanakvó tekintetét látva, letámasztá pipájához.

— No most jó estvét domnule! Hidd elő az asszonyokat is, hadd üdvözöljem őket; — no tudom

én hogy itt nem te lakol, hanem egy vén szatyor s annak gyönyörű leánya. — Lásd ezelőtt sokszor megfordultam én N. Enyeden, s azért szemetekbe nem tűntem, annál jobban szemembe tűnt nekem az a szép leány az ablakon. — Hiába! én nagyon szeretem a szép leányokat, s ezt meg akarom neki mondani, — hiszen már most úgy hiszem ő sem fog ellenem kifogást tenni, mert lásd, én nagy urrá lettem, vezér vagyok. Ez a nép reszketve hallja parancsszavaimat, — ugy-e hogy méltó vagyok arra a szép leányra? El is viszem most magammal; — eredj no hidd ki.

Ábris bácsinak megállt az esze.

Sajnálta hogy agyon nem lőtte ezt a „nagy rat“.

Aztán puskája után nézett.

Az oláh vezér észrevette szemmozdulatát, s felkapván a puskát, kaczagva nyujtá át azt neki.

— No, te most azt gondoltad, hogy engem mindjárt agyon lőnél, ha azt a puskát kezébe kaphatnád. Itt van. Próbáld meg, hanem akkor az én népem elevenen süttet meg benneteket s nem fogja senki N. Enyedet a világon meglelni. Ehen! ugy-e nincs mersz?

Aztán nevetett mint egy otromba vad.

Ábris bácsi meg elvette a puskát aztán mint villám megfordult az kezében és agyával egy hatalmas csapást adott az oláh fejére, mire az egy kiáltás nélkül fordult le székéből.

Még a szája, egész arcza is úgy maradt nevető félen, a milyen volt akkor mikor kérdezte:

„— Ehen, ugy-e nincs mersz?“

— — — Ábris bácsi tudta hogy miért nem lőtt.

— — A szomszédban raboltak az oláhok, a kik tudták, hogy ha puskaölés történik az többnyire nem — oláhtól ered. . .

Tudta azt jól Ábris bácsi is.

Aztán sebesen benyitotta a két nőre a szobaajtót, s intett nekik, hogy már most kövessék.

— Ki tudja? hát ha megszabadulhatnak . . . sötét van . . . jerünk. . .

Sötét van . . . jerünk. . .

Ábris bácsi vállára kapta a dupla puskát, és követte a két reszkető nőt.

(Folyt köv.)

Megsiratlak....

Megsiratlak fájó könnyel
Megsiratlak utoljára,
Legyen búm halotti lepel —
Boruljon rád sötét árnya!
Hulljon a köny emlékükre
E széthullott koszorura;
Melyben szívem összes üdve
Temetkezik — öszszeűzva. . .

Hulljon a köny . . . de nem, ne még
Jer még egyszer kebelemre!
A mi belől úgy fáj, úgy ég,
Legyen az most elfeledve, —
Támadjon föl sziveinkben
Mig az a régi üdvsugár,
Melyért szerelmünk e létben
Kárpótlást többé nem talál!..

Hadd merengjek még képednek
Halvány lilium mezején,
Oh hadd fogjam meg kis kezéd, —
Mely többé ugy sem az enyém! —
Mért remegsz?!.. mért vagy oly halvány?..
Tán neked is fáj valami?!...
Oh ez a szív, — bár viszik, — lány!
Meg tud néked bocsátani!

Jer közelébb, s ölelj által
Hadd érezzem azt a menyet,
Mely nem földi boldogsággal
Betölté egykor szívemet!..
És most, tedd föl nászkoszorud,
Esküdni másnak hűséget
Az óra int.... Itt a válut,..
Csókolj meg, és — Isten véled.

Várfoki.

Tárogató.

(Nagylelkű adomány). Gróf Andrássy Gyula miniszterelnök ö excja, — ki ugyancsak február hó 13-án reggel városunkon keresztül utazott — legközelebb a zemplénmegyei kórház, s a még ez év folytán felállítandó nőnevelde alaptökéjét 1000—1000 fittal gyarapította.

— Dr. Friedliber Ignác az itteni honvéddandár parancsnoksághoz dandár-orvosul kinevezetett.

Tegnapelőtt este 9 óra tájon a „Kazinczy utcában“ egy csizmadia háza kigyuladván, alig félóra alatt 7 ház esett a lángok martalékává. Valamennyi eddigi tüzeset alkalmával feljajdultunk az itteni tűzrendőrség valóban siralmas voltán, lapunk kimért köre s tehetségünkhöz képest adtunk jó tanácsokat; megróttuk kiméletlenül a hanyagságot, kimutattatuk e tekintetben a főhiányokat, . . . mind nem ér semmit! Az indolentia, a buzgalom és akaratlanúság, az a — hogy úgy mondjuk — penészes tétlenség még mindig régi kerékvágásában forog. Valóban lelkünk fáj, látni: mint égett el egy pár ház, melyet különben néhány kupa vízzel könnyen meg lehetett volna menteni. A vészharang megkondítása ismét ünneputáni kántálás volt, melynek hiábavalóságát belátta az illető táblabíró harangozó is, amennyiben nem igen sokáig fárasztá magát vele. Igazán Ujhely fölött csupán a gondviselés örökös, s

mindannyiunk
hogy halál
gyarlóság,
mely a
helyén, a
nem szól
letett, de
férfiaihoz,
tetett tu
önkéntes
organizál
követeli,
nál — n
egy színe
Kis And
feláldozás
gyelmébe
bőven ki

—
naegylet
meghivat
na-tanár
azonnal
legen ne
zott intéz
és tanáro
ma már
látták ez
hazánkba
Az 1868
tárgyak
kedés m
hető, mi
miatt, e
résztint
mert a
a népisk
utalva:
lyiségünk
a ekképe

—
ugy köze
ból is m
punk is,
lenni a
miatt ma
gunk: h
kérvén a
zését.

×
mint mu
dráma é
előadása
szorkány
közönsé
hogy an
valahára
son. És

mindannyiszor a szerencsés véletlenek köszönheti: hogy halomra nem ég. Nem szólunk a fecskendők gyarlóságairól, nem azon rendreutasítás hiányáról, mely a báméskodó tömeget meghagyja a veszedelem helyén, akadályul a buzgó tüzoltók néhányának és nem szólunk többé semmit azoknak akiket eddig illetett, de szólunk a s. a. ujhelyi torna-egylet vezér-félfiaihoz, kérve a közbiztonság, az enyire veszélyeztetett tulajdon megóvása érdekében: karolja fel egy önkéntes tüzoltó társulat alakításának eszméjét, s organizálja azt úgy és oly gyorsan, amint a helyzet követeli, s a létező viszonyok megengedik. Az oltásnál — mint halljuk — Weinberger S, s különösen egy színész s egy szegedi illetőségű vasuti napszámos Kis András tüntette ki magát, ez utóbbi annyi önfeláldozást tanusított: miszerint kell, hogy azok figyelmébe melegen ajánljuk kik eszközlői lehetnek bőven kiérdemelt megjutalmaztatásának.

— Vandruska Antal a s. a. ujhelyi tornaegylet tanára, ugyancsak tornatanárul B. Gyulára meghivatván, állomására márelis utazott. Az új torna-tanár Pestről legközelebb megérkezik, s tanításait azonnal megkezdendi. Ez alkalommal lehetetlen melegen nem ajánlanunk e nagy áldozatokkal létrehozott intézet pártfogását úgy egyesek mint a szülők és tanárok figyelmébe. A tornászat hasznos voltáról ma már felesleges dolog hosszabban elmélkedni, belátták ezt különösen azon honfiak kiknek buzgalma hazánkban már szép számú tornaegyletet létrehozott. Az 1868-ik évi 38-ik törvényczikk kötelezett tantárgyak közé vette a tornászatot, úgy de ez intézkedés még sok ideig nem lesz gyakorlatilag kivihető, miután néptanítóink nagy része, a kor hibája miatt, e dicső intézkedésnek nem képes életet adni, részint helyiség hiánya folytán de legkivált azért; mert a tornászatban teljesen járatlan. Ennélfogva a népiskolák és középtanodák tanoncjai vannak utalva: hogy jól berendezett s kényelmes torna-helyiségünkben, magukat a tornászatban kiképezhessék, s ekképen az intézet jövőjét is részben biztosítsák.

— Hogy a gyakori és huzamosb ünnepek úgy közérkölciség mint nemzetgazdasági szempontból is mennyire károsak, rég bepróált dolog. Lapunk is, melynek csütörtökön kellett volna megjeleni a majd csak nem 9 napig tartó izr. ünnepek miatt ma jelenhetett meg. Jövőre gondoskodni fogunk: hogy hasonló eset miatt fel ne akadassunk, kérvén a t. cz. közönségnek ezuttal kegyes elnézését.

× Páli Gyuláné gyarló szintársulatát mint mult számunkban is jeleztük — Hubay G. dráma és operette szintársulata váltotta fel s előadásait husvét másodnapján a „Boisyi boszorkány“ czimű operette-el meg is kezdette. A közönség zsufolásig megtölté a néző termet: hogy annyi émelegős szini-gymnasztizálás után valahára élvezhetőbb szellemi eledelhez juthasson. És úgy is lön. Az előadás általában sike-

rült volt, vagyis tetszett legalább annyira: hogy a közönség figyelmét lebilincselé s olykor-olykor tapsokat is vont maga után. Nem akarunk ezuttal még a társulat egyes tagjai fölött érdemleges bírálatot hozni, operette szempontjából pedig egyáltalában jövőre sem mérlegelendjük az erőket; miután azt tapasztaltuk: hogy e térre csupán a követelő divatszerecsény kényyszeríté azokat is, kik különben hivatásuk sulypontját a drámai színművészet tanulmányozásában keresték és találták is föl. Ezzel korántsem azt akarjuk hangsúlyozni: hogy operetteket ne adjanak elő, sőt amennyiben azok szép számú közönséget vonnak össze, saját érdekükben kívánjuk is; de másrészt figyelmeztetjük a társulatot: hogy magasabb rendeltetését sem téveszsze szem elől, s ne csak mindig azon oltáron áldozzon, hol az angyal sereget a párisi Mabilie dabardeurjei képezik, de koronként a valódi művészet, az örökszép és örökigaz istennőjének is gyujtson fáklyalángot. Ami a nézőterem és színpad berendezését illeti, az nagyon is primitív, de aminek oka az igazgatói buzgalom körén kívül esik, s bennünk keresendő, kik egy állandó színház létesítése felett idáig még nem is gondolkoztunk. No de ami halad, el nem marad.

— Az általános elemi biztosító bank a legnagyobb részvétel mellett 4 millió tőkére menő részvény társulattá alakul át, és mint halljuk, ez intézethez nem csak ausztriai, hanem magyar magánasok és bankárok is csatlakoznak. A bank, mint a „Neue Freie Presse“ írja, minden eddig hazánkban mivelte biztosítási ágon kívül még a hitel jelzáló biztosítással is foglalkozni fog. Az e célra készített munkálatok, tekintettel a hazai viszonyokra, a közszükségnek megfelelnek, és az e banknál működő ügynököknek előnyére fog válni, a mennyiben a jelzáló biztosítás által még nagyobb tér nyílik tevékenységöknek.

— (Beküldettek). 1) A fatenyésztés. Olvasókönyv a népiskolák használatára stb. Kiadja a földmivelés, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszterium. Irta Lukácsi Sándor. Vác, 1871. Ára 40 kr. — Nagy gyakorlati ismerettel népszerűen előadott könyv, a mely könnyen érthető magyarázatainál fogva méltán tarthat arra igényt, hogy úgy az iskolákban, mint magánál a népuól mentül szélesb elterjedést nyerjen. A jelenkor mind jobban kezdi fölismerni hazánkban is, minő nagy hivatása van a fatenyésztésnek közgazdasági gyarapodásunkra, az anyagi erő szaporítására; s innen nagy kötelességet teljesít a földmivelésügyi miniszterium, midőn a iparnak nálunk nem eléggé mivelte ez ágát oly min

den oldalu intézkedések által meghonosítani igyekeszik. Ajánljuk e könyvet, a melynek megjelente valóban hiányt és szükségét pótol iskolai irodalmunkban, olvasóink figyelmébe.

KOLENER JÓZSEF,
kiadó-társ.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztő-társ.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

HIRDETÉSEK.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi közmunka és közlekedési miniszterium f. é. márcziushó 23-án kelt 17399/1870. sz. a. rendelettel az 1. 1. 3. 4. 5. 6. 8. és 15. sz. uj, és a 11, és 13-ik sz. régi bodrogi átmetszési munkálatoknak kiadására egy új árlejtésnek megtartása elrendeltett. A munka alá veendő átmetszések kezdetét veszik az imreghi határban és leterjednek egészen a vámos-ujfalusi határig.

A kiadandó köbtartalom:

az I-ső rétegben = 18507° 1' 5"

a II-ik rétegben = 22435° 4' 7"

a III-ik rétegben = 28572° 4' 6"

vagyis összesen = 69515° 4' 6" köbmennyiségű földmozdításból áll.

Ezen földmunka kiadására f. é. május 2-án Sárospatakon a II-ik folyamosztály magyar királyi mérnöki hivatalnál, zárt ajánlati árlejtési tárgyalás fog tartatni. Felkéretnek a vállalkozni kívánók ezen munka felvállalására vonatkozó írásbeli zárt ajánlataikat ellátva az ajánlati egész vállalati összegnek 5% bánat pénzzel, vagy ugyanannyi értékű magyar állam papirokkal, a tőzsdei ár szerint számítva — a fent kitett napon reggeli 9 óráig a nevezett hivatalhoz czimezve — beküldeni, vagy személyesen beadni. — Az írásilag szerkesztett zárt ajánlatba nem csak számokkal, hanem betűkkel is kell hogy köbölénként kiírva legyenek az ajánlati árak, úgy szintén kijelentve benne, hogy ajánlattevő, az ezen vállalatra vonatkozó részletes és általános építési feltételeknek magát minden kifogás nélkül aláveti. — az átmetszési tervek és ezen vállalatra vonatkozó részletes feltételek az alulirt hivatalnál a reggeli 8—

12 és délutáni 2—5-ig terjedő órákban megtekinthetők. — A zárt ajánlat borítékjára reáírandó „Zárt ajánlat a bodrogi átmetszési munkálatokra“.

A tiszai II-ik folyamosztály magyar királyi mérnöki hivatal.

Sárospatak, 1871. április 1-én. 2—

Hirdetmény.

A s. a. ujhelyi ujonnan épült s nyári mulató helylyé czélszerűen berendezett regényes fekvésű **zsolyomkai fürdőbe** kerestetik egy vendéglős a vendégeknek ételekkel ellátásának és italok kimérésére. Értekezhetni személyesen vagy levél által a fürdőtulajdonos Dózs Endrével S. a. Ujhelyben. 3—

Pályázat.

A tokaji takarékpénztárnál egy segédkönyvelői állomás 450 frt. évi fizetéssel szavatoltván, ennek betöltésére pályázat nyitott.

Folyamodni kívánók felhivatnak, hogy életkoruk, képességük, a magyar és német nyelv tudása s végre jó külcsi viseletök bizonyítékaival felszerelt kérvényöket a folyó év ápril hava 25-ig beérőleg e takarékpénztári igazgatósághoz nyújtsák be. Azoknak, kik már eddig is vagy másuttal, vagy magán kereskedésekben ilyen állomást töltöttek be, a választásnál előny adandó.

Tokaj, 1871. év ápril 5-én.

Vecsey-Oláh Károly
igazgató.

1—2

Előf

Egy év
Félévre
Negyed

Előfiz
valamint
lemény
séghez
bérmen

Kézirat
nak vi
Nyil
sor 10

16-i

április 2

K

ber"

kárán t

más, s

eső utá

azt sol

utóbbial

kik a r

sával b

fontos a

semmi

ség ler

ékelve,

rüen, a

szerben

háboru

hatja —

kalizálh

nincs h

a fennt

fogva

építésül

tüzértá

nak W

nánk-e

N

1870-di

állitá,

azok a

essége

javasla

volna r

átalaki

helyéve

után, n

ves né

kénysz

Metz,

tetnek,